11.11.2026

Diaarinumero 2326/03.04.04.04.27/2026

Korkeimmalle hallinto-oikeudelle

Lausuman antaja

Keski-Suomen hyvinvointialue (3221318-3)
Vehkakatu 1
40720 Jyväskylä
kirjaamo@hyvaks.fi

Yhteyshenkilö: vs. konsernipalvelujen toimialajohtaja, hallinto- ja lakiasiainjohtaja Johanna Aalto, johanna.aalto@hyvaks.fi

Lausuma valituslupahakemuksen ja valituksen johdosta

Korkein hallinto-oikeus on pyytänyt 27.10.2026 Keski-Suomen hyvinvointialuetta lausumaan Jyväskylän kaupungin ja muiden kaupunkien ja kuntien valituslupahakemuksesta koskien Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöstä 30.6.2026 nro 1578/2026 sekä päätöstä koskevasta valituksesta. Lausuma tulee antaa 20.11.2026 mennessä.

Keski-Suomen hyvinvointialue katsoo ensisijaisesti, ettei asiassa tule myöntää valituslupaa, koska valitusluvan myöntämisen edellytykset eivät täyty.

Mikäli valituslupa kuitenkin myönnettäisiin, valitus tulee hylätä ja Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös pysyttää voimassa. Lisäksi esitetty oikeudenkäyntikuluvaatimus tulee hylätä.

Tarkempien perustelujen osalta Keski-Suomen hyvinvointialue lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Valitusluvan myöntämisen edellytykset

Valitusluvan myöntämisen perusteista säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019, *hallintoprosessilaki*) 111 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;

2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai

3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Keski-Suomen hyvinvointialue lausuu käsityksenään, ettei Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöstä koskevassa valituslupahakemuksessa ole osoitettu sellaista hallintoprosessilain 111 §:n 1 momentin 1 kohdassa viitattua lain soveltamiseen tai oikeuskäytännön yhtenäisyyteen liittyvää tarvetta, jonka vuoksi valitus olisi ratkaistava korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Annettu hallinto-oikeuden päätös on sisällöltään oikea ja lainmukainen, ja se toteuttaa lainsäädännön tarkoituksen. Asiassa sovellettava sääntely on sittemmin myös muuttunut vuoden 2024 alusta lukien. Tämä on otettava huomioon arvioitaessa sitä, missä määrin asian ratkaisemisella olisi merkitystä lain soveltamiselle muissa samanlaisissa tapauksissa.

Edelleen hyvinvointialue katsoo, että hallinto-oikeuden ratkaisussa ei ole myöskään tapahtunut sellaista hallintoprosessilain 111 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ilmeistä virhettä, jonka vuoksi asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi olisi erityistä aihetta. Muutoksenhakijoiden tältä osin esittämät perusteet kohdistuvat olennaisilta osin siihen, miten hallinto-oikeus on tulkinnut vuonna 2023 voimassa ollutta lastensuojelulain 16 b §:ää suhteessa varhaiskasvatuslakiin, hyvinvointialueesta annettuun lakiin sekä kyseisten tehtävien rahoitusta koskevaan sääntelyyn. Kyse on siten lain tulkintaa koskevasta erimielisyydestä eikä sellaisen ilmeisen virheen osoittamisesta, jonka vuoksi asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi olisi erityistä aihetta.

Valituslupahakemuksessa ei ole myöskään osoitettu hallintoprosessilain 111 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaista muuta painavaa syytä valitusluvan myöntämiselle. Muutoksenhakijoiden esittämiin taloudellisiin vaikutuksiin ja kunnalliseen itsehallintoon liittyvien väitteiden perusteena on sama muutoksenhakijoiden oikeudellinen lähtökohta, jonka mukaan vuonna 2023 voimassa ollut lastensuojelulain 16 b § olisi yksiselitteisesti siirtänyt kunnan järjestämisvastuulla olevan varhaiskasvatuksen kustannukset sijoittajahyvinvointialueelle. Kuten jäljempänä todetaan, tämä lähtökohta ei vastaa säännöksen tarkoitusta eikä sitä sääntelykokonaisuutta, jossa säännöstä on sovellettava. Asian arvioinnissa on otettava huomioon, että muutoksenhakijat voisivat edelleen kohdistaa vaatimuksensa niille kunnille, jotka ovat saaneet valtionosuudet sen vaatimista varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisestä.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöksen arviointi

Keski-Suomen hyvinvointialueen käsityksen mukaan Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös on lainmukainen eikä sen muuttamiselle ole perusteita. Muutoksenhakijoiden valitus perustuu keskeisesti väitteeseen siitä, että hallinto-oikeus olisi jättänyt soveltamatta vuonna 2023 voimassa ollutta lastensuojelulain 16 b §:n 1 momenttia. Keski-Suomen hyvinvointialue katsoo tämän kuvaavan hallinto-oikeuden ratkaisua virheellisesti. Kysymys ei ole ollut voimassa olleen lain soveltamatta jättämisestä, vaan siitä, mitä 16 b §:n 1 momentissa

tarkoitetuilla ”järjestetyillä palveluilla ja tukitoimilla” on sote-uudistuksen jälkeen tarkoitettu, ja onko säännöstä voitu tulkita siten, että sillä olisi siirretty hyvinvointialueelle kustannusvastuu sellaisesta lakisääteisestä palvelusta, jonka järjestämisvastuu kuuluu kunnalle.

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 6 §:n mukaan hyvinvointialue järjestää sille lailla säädetyt tehtävät. Lain 8 §:n mukaan hyvinvointialue voi eräillä edellytyksillä ottaa hoitaakseen sellaisia kuntien tehtäviä, joita ei ole laissa erikseen säädetty kunnan tehtäväksi. Laki ei sisällä säännöksiä siitä, että hyvinvointialueelle voitaisiin edes kunnan ja hyvinvointialueen välisellä sopimuksella siirtää järjestämis- tai rahoitusvastuuta kunnan lakisääteisistä tehtävistä. **Koska varhaiskasvatus on kunnan järjestämisvastuulla oleva kunnan lakisääteinen tehtävä, johon kunnat ovat saaneet myös laskennallisen rahoituksen, ei näihin liittyvää järjestämis- tai rahoitusvastuuta voida osoittaa hyvinvointialueelle**. Siten muutoksenhakijoiden vaatimukset tulee hylätä.

Vuonna 2023 voimassa ollutta lastensuojelulain 16 b §:ää tulee tulkita yhdessä varhaiskasvatuslain ja hyvinvointialueesta annetun lain kanssa. Hallinto-oikeuden päätös ei ole jättänyt säännöstä soveltamatta, vaan määrittänyt sen soveltamisalan yhdenmukaisesti muun lainsäädännön kanssa. Varhaiskasvatus on kunnan lakisääteiseen järjestämisvastuuseen kuuluva tehtävä, eikä hyvinvointialueella ole ollut velvollisuutta korvata kunnille tavanomaisesta varhaiskasvatuksesta aiheutuneita kustannuksia. Hyvinvointialue ei ole myöskään sopimuksella tai muutoin ottanut kyseisiä kustannuksia vastatakseen. Hallinto-oikeus on siten perustellusti katsonut, ettei lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentti muodosta asiassa perustetta hyvinvointialueen korvausvelvollisuudelle.

Myös hallituksen esityksen HE 56/2023 vp perustelut tukevat Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöksen lopputulemaa. Esityksessä todetaan (HE 56/2023 vp, s. 11), että lastensuojelulain 16 b §:n sääntely oli sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen jälkeen aiheuttanut epäselvyyttä, ja ettei sijoittajahyvinvointialue ole kustannusvastuussa kunnan järjestämisvastuulle kuuluvista palveluista kuten varhaiskasvatuksesta. Vuoden 2024 alusta voimaan tulleella lakimuutoksella täsmennettiin kustannusvastuun jakautumista säätämällä varhaiskasvatuksen kustannusten korvaamisesta kuntien välillä.

Keski-Suomen hyvinvointialueelle on jäänyt epäselväksi, miksi korvausvaatimuksia esittäneet muutoksenhakijat eivät ole kohdistaneet vaatimuksiaan lasten kotikunnille, jotka ovat saaneet kyseisten lasten perusteella laskennallisen valtionosuusrahoituksen. Vaatimuksia esittäneillä on ollut tieto lasten kotikunnista ja siten myös siitä, mille kunnalle tai kaupungille kustannusten korvaamista koskeva vaatimus olisi ollut perusteltua osoittaa. Hyvinvointialue katsoo, ettei kuntien väliseen kustannustenjakoon tai valtionosuusrahoituksen kohdentumiseen liittyvää kysymystä voida ratkaista siirtämällä

kustannusvastuuta hyvinvointialueelle vailla rahoitusta tai ilman nimenomaista oikeudellista perustetta.

Varhaiskasvatuksen järjestämis- ja rahoitusvastuu on kuntien lakisääteinen tehtävä, jota ei voida osoittaa hyvinvointialueelle

Muutoksenhakijat ovat vedonneet asiassa siihen, että niiden järjestämisvastuullaan olevien sijoitettujen lasten varhaiskasvatukseen liittyvät kustannukset tulisi määrätä hyvinvointialueen maksettavaksi. Keski-Suomen hyvinvointialue kiistää asiassa esitetyt vaatimukset kaikilta osin perusteeltaan ja määrältään. Kuten yllä on todettu, varhaiskasvatus on kunnan järjestämisvastuulla oleva kunnan lakisääteinen tehtävä, johon kunnat ovat saaneet myös laskennallisen rahoituksen. Siten näihin liittyvää järjestämis- tai rahoitusvastuuta voida osoittaa hyvinvointialueelle, joka ei ole vastaanottanut valtionosuusrahoitusta, joihin muutoksenhakijoiden takaisinsaantivaatimus tosiasiallisesti kohdistuu.

Tästä näkökulmasta on selvää, että varhaiskasvatuspalvelut kuuluvat edelleen kuntien tehtäviin, ja lapsen kotikunta on saanut ja saa myös jatkossa niiden järjestämiseen valtionosuuden. Vaikka lapsi olisi sijoitettu lastensuojelutoimenpiteenä kotikuntansa ulkopuolelle toiseen kuntaan, säilyy varhaiskasvatuslaissa säädetyn varhaiskasvatuksen järjestäminen kuntasektorin tehtävänä. Tällöin sijoituskunnan tulee järjestää palvelu, ja kustannusvastuu säilyy lähtökohtaisesti kotikunnalla. Tätä varhaiskasvatuksen järjestämisvastuuta ja kustannusten korvaamista kuntien välillä kuluvan vuoden alusta voimaan tulleilla lakimuutoksilla selkiytettiin – kysymys ei ole hyvinvointialueelle kohdistuvasta järjestämis- ja rahoitusvastuusta, vaan kuntien välisestä asiasta, joka koituu kuntien ratkaistavaksi keskenään.

Varhaiskasvatuksen kustannusten ei voida tulkita sisältyvän lastensuojelulain 16 b §:n mukaisiin järjestetyistä palveluista ja tukitoimista aiheutuneisiin kustannuksiin

Kunnat ovat asiassa esittäneet, että vuonna 2023 voimassa olleen lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentti määrittäisi selkeästi ja yksiselitteisesti varhaiskasvatuksen palvelujen maksajaksi sijoittajahyvinvointialueen. Tämä ei pidä paikkaansa, vaan luettaessa kyseistä momenttia yhdessä kustannusvastuuta edeltävän lauseen kanssa on ilmeistä, että säännöksessä viitattujen järjestettyjen palvelujen ja tukitoimien kustannusvastuu kohdistuu ainoastaan niihin kustannuksiin, jotka aiheutuvat hyvinvointialueen järjestämisvastuuseen kuuluvista palveluista ja tukitoimista. Vuonna 2023 voimassa olleen lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentissa asia esitetään seuraavasti:

> ”**Hyvinvointialueen**, jossa lapsi tai nuori on avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitettuna taikka jälkihuollossa (*sijoitushyvinvointialue*), **on järjestettävä** yhteistyössä 16 §:n 1 momentin tai 17 §:n mukaan vastuussa olevan hyvinvointialueen

(*sijoittajahyvinvointialue*) sekä lapsen tai nuoren sijoituspaikan sijaintikunnan ja jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren asuinkunnan kanssa lapselle tai nuorelle hänen huollon tai hoidon tarpeensa edellyttämät palvelut ja tukitoimet. **Järjestetyistä palveluista ja tukitoimista aiheutuneet kustannukset** sijoitushyvinvointialue sekä lapsen tai nuoren sijoituspaikan sijaintikunta ja jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren asuinkunta on oikeutettu perimään sijoittajahyvinvointialueelta."

Momentin ensimmäisen lauseen perusteella on näin ollen tulkittava, että "järjestetyistä palveluista ja tukitoimista aiheutuneet kustannukset" viittaavat pelkästään sellaisiin kustannuksiin, jotka syntyvät sijoitushyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevista palveluista eivätkä sellaisista palveluista, jotka kuuluvat lakisääteisesti kunnan järjestämis- ja rahoitusvastuun piiriin ja joita ei voida siirtää hyvinvointialueelle edes kunnan ja hyvinvointialueen välisellä sopimuksella. Myös opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto 20.10.2023 (kirjallinen todiste 1) sekä valtiovarainministeriön hallitusneuvoksen ohjeistus 27.2.2024 (kirjallinen todiste 2) tuovat ilmi, kuinka lain sanamuoto ei ole kuntien esittämällä tavalla lainkaan selvä ja yksiselitteinen, vaan mahdollistaa monitulkintaisuuden. Sen sijaan lain tarkoitus varhaiskasvatuspalvelujen järjestämis- ja kustannusvastuusta on selkeä.

Lakia on tulkittava pitäen silmällä sen tarkoitusta. Tämä ei ole lain sanamuodon vastaista tulkintaa, vaan lain tulkitsemista tavalla, joka on lain tarkoituksen mukainen ja edistää lain tavoitteiden saavuttamista. Lain tarkoituksen valossa hyvinvointialueen korvausvelvollisuus voi koskea ainoastaan sen järjestämisvastuulla olevia palveluja ja tukitoimia, kun taas varhaiskasvatuslain mukaisten kuntien järjestämisvastuulla olevien kustannusten korvaaminen kuuluu kunnille. Muunlainen tulkinta johtaa tarkoituksen vastaiseen lopputulokseen: hyvinvointialue velvoitettaisiin tällöin korvaamaan sellaisia kunnan lakisääteisestä järjestämisvastuusta aiheutuvia kustannuksia, johon se ei ole oikeutettu saamaan valtionosuuksia ja joita se ei voisi edes kunnan ja hyvinvointialueen välisellä sopimuksella hoitaa. Lain tarkoituksen vastaisten tulkintamahdollisuuksien vuoksi lain sanamuotoa on tämän vuoksi sittemmin selvennetty hyvinvointialueen esittämää kantaa vastaavaksi niin, ettei asiasta nykylainsäädännön varassa jää enää minkäänlaista epäselvyyttä.

Hyvinvointialue ei ole vastuussa varhaiskasvatuksen järjestämiskustannuksista, minkä vuoksi lastensuojelulain sanamuotoa on sittemmin selvennetty

Muutoksenhakijat ovat valituksessaan vedonneet erityisesti hallituksen esityksessä HE 56/2023 vp käytettyyn ilmaisuun, jonka mukaan lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentin viimeisestä virkkeestä "poistettaisiin" sijoituspaikan sijaintikunnan oikeus periä järjestämiensä palvelujen kustannuksia sijoittajahyvinvointialueelta. Hallituksen esityksessä HE 56/2023 vp on tuotu yksiselitteisesti ilmi se, kuinka lastensuojelulain tarkoituksen vastaisen tulkintamahdollisuuden vuoksi lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentin monitulkintaista kieliasua on ollut tarpeen selventää siten, etteivät kunnat voisi esittää

vaatimuksenaan korvattavaksi sellaisia kustannuksia, joihin he ovat itse saaneet valtionosuudet ja joiden lakisääteinen järjestämisvastuu kuuluu kiistattomasti kunnille itselleen. Hallituksen esityksessä asiasta lausutaan seuraavasti (HE 56/2023 vp., s. 11):

> ”Sote-uudistuksen voimaantulon yhteydessä lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentin säännöstä olisi tullut täsmentää kunnan ja hyvinvointialueen järjestämisvastuita vastaavaksi. **Mainitun säännöksen ei ole tarkoitettu olevan poikkeus varhaiskasvatuslain mukaisesta kunnan järjestämis- ja kustannusvastuusta**. Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 6 §:n mukaan hyvinvointialue järjestää sille lailla säädetyt tehtävät. Lain 8 §:n mukaan hyvinvointialue voi eräillä edellytyksillä ottaa hoitaakseen sellaisia kuntien tehtäviä, joita ei ole laissa erikseen säädetty kunnan tehtäväksi. Laki ei sisällä säännöksiä siitä, että hyvinvointialueelle voitaisiin edes kunnan ja hyvinvointialueen välisellä sopimuksella siirtää järjestämis- tai rahoitusvastuuta kunnan lakisääteisistä tehtävistä. **Koska varhaiskasvatus, kuten esi- ja perusopetuskin, ovat kunnan järjestämisvastuulla olevia kunnan lakisääteisiä tehtäviä, johon kunnat saavat laskennallisen rahoituksen, ei näihin liittyvää järjestämis- tai rahoitusvastuuta voida osoittaa hyvinvointialueelle**. Lastensuojelulain mainittua 16 b §:n 1 momentin säännöstä on näin välttämätöntä täsmentää. Myös varhaiskasvatuslain 6 §:n säännöstä täsmennettäisiin lastensuojelulain nojalla sijoitettujen lasten varhaiskasvatuksen järjestämisvelvollisuuden osalta, ja varhaiskasvatuslain 60 §:ssä säädettäisiin jatkossa kuntien välisestä kustannustenjaosta mainitussa tilanteessa.”

Tästä näkökulmasta on selvää, että varhaiskasvatuspalvelut kuuluvat edelleen kuntien tehtäviin, ja lapsen kotikunta saa niiden järjestämiseen valtionosuuden. Vaikka lapsi olisi sijoitettu lastensuojelutoimenpiteenä kotikuntansa ulkopuolelle toiseen kuntaan, säilyy varhaiskasvatuslaissa säädetyn varhaiskasvatuksen järjestäminen kuntasektorin tehtävänä. Tällöin sijoituskunnan tulee järjestää palvelu, ja kustannusvastuu säilyy lähtökohtaisesti kotikunnalla. Tätä varhaiskasvatuksen järjestämisvastuuta ja kustannusten korvaamista kuntien välillä voimaan tulleilla lakimuutoksilla selkiytettiin. Toisin kuin muutoksenhakijat väittävät, kyse ei ole lain taannehtivasta soveltamisesta, vaan oikeustilan selkiyttämisestä tilanteessa, jossa se aiemman lain perusteella on ollut tulkinnanvarainen ja siksi riitaisa.

Hyvinvointialue ei voi palauttaa kunnille sellaista rahaa, jota se ei ole kuntien vastuulla olevan lakisääteisen palvelun järjestämiseen koskaan saanutkaan

Muutoksenhakijat ovat valituksessaan tuoneet ilmi, kuinka lapsen kotikunta on saanut lapsen perusteella kunnan peruspalvelujen valtionosuuden ja että sijoituspaikan sijaintikunnalle on siten voinut aiheutua varhaiskasvatuksen järjestämisestä kustannuksia ilman vastaavaa valtionosuutta. Valituksessa kuvattu kuntien välinen perusteettoman edun palautusta koskeva riita-asia ei kuitenkaan ole peruste osoittaa kustannusvastuuta hyvinvointialueelle. Kunnille on myönnetty valtionosuutta niiden lakisääteisten varhaiskasvatustehtävien järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 5 §:n 2 momentin mukaisesti. Hyvinvointialueiden

rahoitukseen ei sen sijaan sisälly varhaiskasvatuksen kustannuksia, koska kyseessä ei ole niiden lakisääteinen tehtävä. Lastensuojelun kustannuksiksi voidaan lukea ainoastaan sellaiset varhaiskasvatuslain mukaisen tavanomaisen varhaiskasvatuksen ohittavat tukitoimet, joita lastensuojelu järjestää sijoitetulle lapselle lastensuojelun tukitoimena. Näistä kustannuksista Keski-Suomen hyvinvointialue myös lakisääteisesti vastaa ja on vastannut.

Varhaiskasvatuslain 60 §:n mukaan kunnan varhaiskasvatuslain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia. Kuntien tulee vastata varhaiskasvatuksen kustannuksista, koska siinä missä hyvinvointialue vastaa lastensuojelun järjestämisestä ja lastensuojelun kustannuksista, lapsen varhaiskasvatuksen järjestämisestä vastaa kunta. Varhaiskasvatuksen kustannuksia ei voida katsoa lastensuojelun kustannuksiksi vain sillä perusteella, että kunnat ovat ennen sote-uudistusta saaneet sekä lastensuojelun että varhaiskasvatuksen rahoituksen peruspalvelujen valtionosuutena. Kun arvioidaan kuntien välisen kustannusvastuun jakautumista, on myös otettava huomioon korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöstä KHO:2015:96 mukaillen, että kustannusten periminen on poikkeus siitä pääsäännöstä, että kotikunta vastaa asukkaidensa peruspalveluista. Tätä poikkeusta ei ole perustetta tulkita laventavasti, kun otetaan myös huomioon, että kunnille annettavista varhaiskasvatuksen tehtävistä on säädetty lailla.

Keski-Suomen hyvinvointialueen tulos vuonna 2023 oli 113,5 miljoonaa euroa alijäämäinen, minkä vuoksi sen vastuita muihin kuin lakisääteisistä tehtävistään ei voida perusteetta kasvattaa. Sitä ei ainakaan voi tehdä niin, että sille esitettäisiin velvollisuutta korvata kunnille kustannuksia, jotka kuuluvat kuntien lakisääteiseen rahoitus- ja järjestämisvastuuseen. Vastaavasti vaatimuksia esittäneet tahot ovat vastaavalta ajanjaksolta tehneet ylijäämää: Jyväskylän kaupungin tilikauden 2023 tulos toteutui 10,2 miljoonaa euroa ylijäämäisenä, Hankasalmen kunnan 1,41 miljoonaa euroa ylijäämäisenä, Joutsan kunnan 200 000 euroa ylijäämäisenä, Jämsän kaupungin 1,2 miljoonaa euroa ylijäämäisenä, Keuruun kaupungin 400 000 euroa ylijäämäisenä, Laukaan kunnan 2,8 miljoonaa euroa ylijäämäisenä, Muuramen kunnan 1,6 miljoonaa euroa ylijäämäisenä, Saarijärven kaupungin 900 000 euroa ylijäämäisenä, Virtain kaupungin 1,7 miljoonaa euroa ylijäämäisenä, Viitasaaren kaupungin 2,7 miljoonaa euroa ylijäämäisenä ja Äänekosken kaupungin 4,6 miljoonaa euroa ylijäämäisenä. Näin ollen käsillä on tilanne, jossa ylijäämää tehneet kunnat vaativat alijäämäiseltä hyvinvointialueelta näitä kustannuksia. Kuntien esittämä vetoomus siitä, että osa muista hyvinvointialueista olisi vuodelta 2023 myöntynyt maksamaan kunnille lastensuojelulain ja varhaiskasvatuslain tarkoituksen vastaisesti varhaiskasvatuksen kustannuksia, ei ole tuomioistuimen ratkaisua ohjaavaa oikeuskäytäntöä eikä sillä ole asiassa todistusarvoa.

Jos lastensuojelulain tarkoitusta vastoin vahvistettaisiin valituksen mukaisesti Keski-Suomen hyvinvointialueen maksuvelvollisuus, olisivat valtionosuuden asiassa saaneet kunnat saaneet perusteettomasti kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa tarkoitettua valtionosuutta. Tällöin olisi määrättävä liikaa saatu määrä mainitun lain 49 §:n nojalla palautettavaksi. Palautettavasta määrästä tulisi myös periä korkolain 3 §:n 2 momentin mukainen vuotuinen korko sen kuukauden alusta, jona valtionosuus tai kotikuntakorvaus on maksettu.

Varhaiskasvatukseen liittyvien kustannusten jakautuminen on kuntien välinen perusteettoman edun palautusta koskeva asia, johon hyvinvointialueella ei ole osuutta

Muutoksenhakijat katsovat valituksessaan hallinto-oikeuden päätöksen merkitsevän, että hyvinvointialueen tekemällä lapsen sijoitusta koskevalla päätöksellä olisi voitu lisätä sijoituspaikan sijaintikunnan tehtäviä ja kustannuksia ilman lainsäädäntöön perustuvaa rahoitusta, minkä ne katsovat olevan kunnallisen itsehallinnon vastaista. Keski-Suomen hyvinvointialue huomauttaa, että sijoituskunnan velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta asumisen ja oleskelun perusteella perustui jo vuonna 2023 varhaiskasvatuslain 6 §:ään. Myös hallituksen esityksessä HE 56/2023 vp todetaan nimenomaisesti, että sijoitetun lapsen varhaiskasvatuksen järjestämisvelvollisuus perustui ennen vuoden 2024 muutosta varhaiskasvatuslain 6 §:ään.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisukäytännössä on vahvistettu Keski-Suomen hyvinvointialueen tulkinta, jonka mukaan käsillä oleva asia kuuluu ennen kaikkea kuntien keskenään sovittavaksi. Ratkaisussa KHO 31.01.2001/155 vahvisti näkemyksenään, että tilanteessa, jossa kustannusten korvaamisesta kuntien kesken ei ollut säännöksiä, niistä aiheutuneita kustannuksia koskevissa kuntien välisissä riidoissa voi korvausvelvollisuus syntyä perusteettoman edun palautusta koskevien periaatteiden perusteella. Tässä tapauksessa kustannusvastuun asettaminen kunnan lakisääteisestä tehtävästä hyvinvointialueen kannettavaksi on asian laatu huomioon ottaen ilmeisen kohtuutonta.

Hallituksen esityksessä HE 56/2023 vp on niin ikään nimenomaisesti tunnistettu muutoksenhakijoiden valituksessaan esiin nostama tilanne, jossa sijoituspaikan sijaintikunta järjestää lapsen varhaiskasvatuksen, vaikka lapsen kotikunta saa tämän perusteella valtionosuusrahoituksen. Varhaiskasvatuslain 60 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että ”korvaussääntelyä tarvitaan, koska vain lapsen kotikunta saa lapsesta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaisen peruspalvelujen valtionosuuden”. Rahoituksen kohdentumiseen liittyvän ongelman ratkaisemiseksi lainsäätäjä sääti oikeustilaa selkiyttävästi suoraan lakiin perustuvan korvausvastuun lapsen kotikunnan ja varhaiskasvatusta järjestävän sijoituspaikan sijaintikunnan väliseksi. Lainvalmisteluaineisto ei siten tue päätelmää siitä, että valtionosuuden kohdentuminen

lapsen kotikunnalle muodostaisi perusteen siirtää varhaiskasvatuksen kustannusvastuu hyvinvointialueelle.

Yhteenveto kustannusvastuun arvioinnista

Muutoksenhakijoiden vaatimus varhaiskasvatuksen kustannusten korvaamisesta on edellä todettu huomioon ottaen kohdistettu väärään tahoon. Muutoksenhakijat ovat tulkinneet vuonna 2023 voimassa ollutta lastensuojelulakia ristiriidassa lain tarkoitukseen nähden, minkä johdosta lain tulkinnanvarainen sanamuoto on sittemmin selkeytetty hyvinvointialueen kannan mukaiseksi. Lastensuojelulain 16 b §:n 1 momenttia on tulkittava siten, että ”järjestetyistä palveluista ja tukitoimista aiheutuneet kustannukset” viittaavat pelkästään sellaisiin kustannuksiin, jotka syntyvät sijoitushyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevista palveluista eivätkä sellaisista palveluista, jotka kuuluvat lakisääteisesti kunnan järjestämis- ja rahoitusvastuun piiriin. Kuntien lakisääteisestä tehtävästi aiheutuvien kustannusten asettaminen hyvinvointialueen kannettavaksi on asian laatu huomioon ottaen ilmeisen kohtuutonta. Vaatimus korvata varhaiskasvatuksesta aiheutuneet kustannukset on osoitettava hyvinvointialueen sijasta niille kunnille, joille myös varhaiskasvatukseen järjestämisvastuuseen liittyvät valtionosuudet on kokonaisuudessaan maksettu.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden ratkaisu on lainmukainen. Valituslupahakemus tulee hylätä. Jos korkein hallinto-oikeus kuitenkin myöntää valitusluvan, valitus tulee yllä esitetyin perustein hylätä ja hallinto-oikeuden päätös pysyttää voimassa.

Oikeudenkäyntikuluvaatimuksen arviointi

Keski-Suomen hyvinvointialue vaatii muutoksenhakijoiden oikeudenkäyntikuluvaatimuksen hylkäämistä. Asian lopputulos ja muut olosuhteet huomioon ottaen ei ole hallintoprosessilain 95 §:ssä tarkoitetulla tavalla kohtuutonta, että muutoksenhakijat vastaisivat itse oikeudenkäyntikuluistaan. Myöskään hallinto-oikeuden oikeudenkäyntimaksua koskevan ratkaisun muuttamiselle ei ole perusteita.

Jyväskylässä 11.11.2026

Keski-Suomen hyvinvointialue

Lasse Leppä
Vt. hyvinvointialuejohtaja

Liitteet Kirjallinen todiste 1:

11.11.2026

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto 20.10.2023: Asian koettu ongelmallisuus; Varhaiskasvatuksen kiistelty rahoitus on kunnilla

Kirjallinen todiste 2: Valtiovarainministeriön hallitusneuvoksen ohjeistus 27.2.2024: Lainsäädännön tarkoitus; Varhaiskasvatuspalvelut ovat kuntasektorin tehtävä lapsen asuessa muualla kuin kotikunnassaan.